

FINANSMINISTERIET

Opdateret mellemfristet forløb

Maj 2024

Opdateret mellemfristet forløb
Maj 2024

Revideret d. 28. maj 2024.

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Denne publikation er udarbejdet
af Finansministeriet Makropolitisk
Center

Christiansborg Slotsplads 1 1218
København K
Telefon 33 92 33 33
fm@fm.dk

Elektronisk publikation:
ISBN: 978-87-94088-78-7

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside
fm.dk

Indhold

1. Opdateret mellemfristet forløb, maj 2024	4
1.1 Det samfundsøkonomiske forløb til 2030	5
1.2 Dansk økonomi og den samfundsøkonomiske udvikling frem mod 2030	6
1.3 Produktionspotentialet frem mod 2030	9
1.4 Strukturel saldo frem mod 2030	10
Fra faktisk til strukturel saldo	12
1.5 Finanspolitisk råderum	14
1.6 Offentlige indtægter	18
1.7 Offentlige udgifter	20
Offentligt forbrug	22
Offentlige investeringer	23
Overførselsindkomster	24
1.8 Finanspolitikens aktivitetsevirkning	25
1.9 Finanspolitisk holdbarhed og hængekøjeudfordringen efter 2030	26
 Bilag 1. Den strukturelle saldo	 29
 Bilag 2. Opdateret beregning af det demografiske træk	 32

1. Opdateret mellemfristet forløb, maj 2024

EU-landene har aftalt en reform af de finanspolitiske regler i EU, som er trådt i kraft d. 30. april 2024. Reformen indebærer blandt andet, at de hidtidige Konvergensprogrammer og Nationale Reformprogrammer er udgået.

I stedet skal EU-landene hvert fjerde år fremlægge Nationale Mellemfristede Finans- og Strukturpolitiske Planer. Hertil kommer årlige statusrapport om gennemførelsen af den planlagte politik. Den første af de nye Finans- og Strukturpolitiske Planer skal fremlægges i efteråret 2024. Uagtet, at der ikke længere skal udarbejdes et Konvergensprogram i foråret, har regeringen besluttet, at der udarbejdes en mellemfristet fremskrivning og en opdateret opgørelse af råderummet frem mod 2030.

Den opdaterede mellemfristede fremskrivning, maj 2024, tager udgangspunkt i konjunkturgrundlaget i *Økonomisk Redegørelse*, maj 2024. Siden den seneste mellemfristede fremskrivning fra august 2023, er den strukturelle saldo forbedret i konjunkturaårene frem mod 2025, navnlig som følge af en opjustering af skønnet for den strukturelle beskæftigelse.

Den opdaterede 2030-fremskrivning indeholder et opdateret skøn for det finanspolitiske råderum. Det finanspolitiske råderum frem mod 2030 er et mål for den højst mulige offentlige forbrugsvækst – givet øvrig besluttet politik og forudsætninger i øvrigt – inden for de gældende udgiftslofter og balancekravet på -0,5 pct. af BNP i 2030.

Det finanspolitiske råderum er isoleret set opjusteret med 11¼ mia. kr. i 2030 som følge af den underliggende saldoforbedring, der primært afspejler en opjustering af den strukturelle fuldtidsbeskæftigelse. I modsat retning trækker, at der blandt andet er udmøntet midler fra råderummet i den tidligere fremskrivning fra august 2023 til et lønloft for offentlige medarbejdere og *Aftale om en personskattereform* (december 2023). Netto for de gennemførte prioriteringer mv. er det finanspolitiske råderum fra 2024 til 2030 dermed opjusteret med 2½ mia. kr. siden den seneste mellemfristede fremskrivning fra august 2023, *jf. nærmere i afsnit 1.5*.

Siden den mellemfristede fremskrivning fra august 2023 er skønnet for den strukturelle fuldtidsbeskæftigelse i 2030 opjusteret med ca. 49.000 personer (svarende til 44.000 fuldtidspersoner). Stigningen i udenlandsk arbejdskraft – inklusive højere beskæftigelse for herboende ikke-vestlige indvandrere – vurderes at stå for mere end halvdelen af opjusteringen. Opjusteringen afspejler endvidere vedtagne reformer siden fremskrivningen i august (ca. 11.000 fuldtidspersoner), herunder personskattereformen mv. Nye skøn for tilgangen til førtidspension frem mod 2030 trækker delvist i modsat retning.

1.1 Det samfundsøkonomiske forløb til 2030

Det mellemfristede forløb frem mod 2030 tager udgangspunkt i konjunkturvurderingen i *Økonomisk Redegørelse*, maj 2024.

I forhold til den seneste mellemfristede fremskrivning i forbindelse med *2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027* er forløbet blandt andet opdateret med det nye konjunkturgrundlag og prioriteringerne i finansloven for 2024. Fremskrivningen inkluderer også en række aftaler der er indgået siden seneste fremskrivning, herunder *Aftale om reform af personskat* (december 2023), *Aftale om ekstraordinær ramme til løn og arbejdsvilkår* (december 2023), *Første delaftale under forsvarsforliget* (januar 2024), *Anden delaftale under forsvarsforliget* (april 2024) og *Aftale om deludmøntning af grøn fond* (april 2024). Hertil kommer opdateringer af en række øvrige forudsætninger, herunder *Klimastatus og -fremskrivning 2024* og statens indtægter fra Nordsøen mv., jf. boks 1.

Boks 1

Oversigt over centrale nye oplysninger og forudsætninger, som er indarbejdet i sammenlignet med 2030-planforløbet

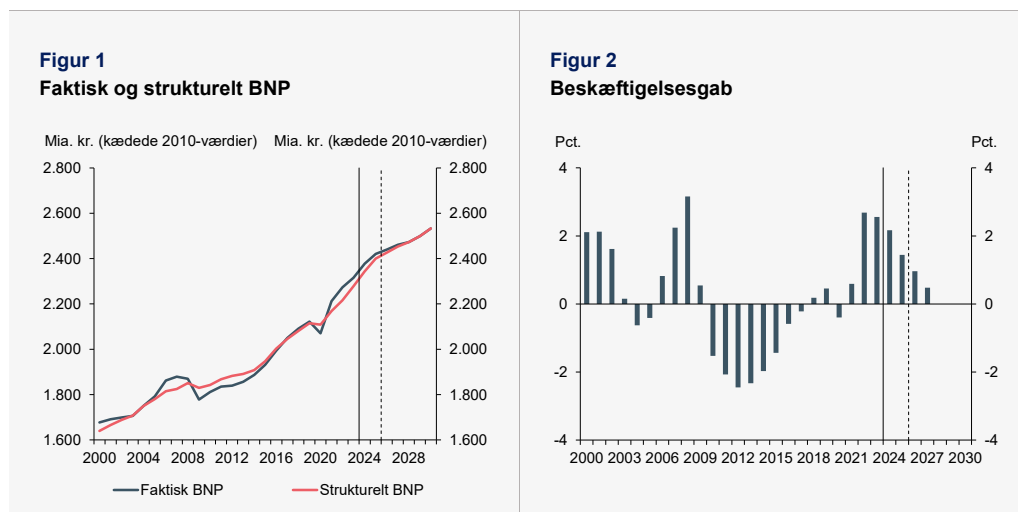
- *Nyt konjunkturgrundlag i Økonomisk Redegørelse, maj 2024:* Fremskrivningen tager udgangspunkt i den opdaterede konjunkturprognose, som indeholder skøn for makroøkonomiske nøgletal, herunder skøn for BNP, beskæftigelse og offentlige finanser i 2024 og 2025. Prognosen tager udgangspunkt i de seneste nationalregnskabstal, der foreligger frem til og med 4. kvartal 2023, samt en række andre indikatorer, der for de mest højfrekvente rækker ind i april.
- *Finanslov 2024:* Der blev indgået aftale om finansloven for 2024 i november 2023.
- *Aftale om personskattereform 2023:* Fremskrivningen afspejler virkningen af aftalen om skattereform. Aftalen lemper skatter med 10% mia. kr. (2023-niveau) i umiddelbart provenu, og medfører en skønnet stigning i den strukturelle beskæftigelse på 5.300 fuldtidspersoner i 2030.
- *Aftale om ekstraordinær ramme til løn- og arbejdsvilkår:* Virkningen af aftalen er indregnet i fremskrivningen, og indebærer et ekstraordinært varigt lønløft til centrale velfærdsmedarbejdere inden for en samlet ramme på 6,8 mia. kr. (2024-pl. før tilbageløb) frem mod 2026.
- *Aftaler inden for forsvarsområdet:* Fremskrivningen afspejler, at regeringen og et flertal i Folketinget har indgået første og anden delaftale inden for forsvarsforliget og aftalt yderligere støtte til Ukraine.
- *Klimastatus og -fremskrivning 2024:* Fremskrivningen afspejler Klima-, Energi og Forsyningsministeriets *Klimastatus og -fremskrivning 2024*, herunder for energiforbruget. Statens indtægter fra energiafgifter fremskrives i overensstemmelse hermed.
- *Virkning på beskæftigelse mv. som følge af introduktion af den supplerende beløbsordning:* Der er indregnet skønnede virkninger af den supplerende beløbsordning på beskæftigelse og befolkning mv. og heraf afledte skatteindtægter og udgifter til overførselsindkomster mv.¹⁾
- *Renteforudsætninger:* For 2024 og 2025, anvendes forudsætninger om renteutviklingen fra *Økonomisk Redegørelse*, maj 2024. Frem mod 2030 forudsættes den 10-årige rente på statsobligationer at stige til 3 pct. På meget langt sigt (2050 og derefter) antages den 10-årige rente at svare til et forudsat normalniveau på 4 pct.
- *Opdaterede forudsætninger om udviklingen i olie- og CO₂-kvotepriserne:* Skøn for olieprisudviklingen er opdateret i forbindelse med *Økonomisk Redegørelse*, maj 2024 og følger den sædvanlige metode. Ligeledes er der indregnet opdaterede skøn for udviklingen i CO₂-kvotepriser.

1) De skønnede beskæftigelses- og saldo-virkninger vil blive uddybet og dokumenteret i en kommende Økonomisk Analyse fra Finansministeriet om regneprincipper for beløbsordningerne.

1.2 Dansk økonomi og den samfundsøkonomiske udvikling frem mod 2030

I det mellemfristede forløb frem mod 2030 er det beregningsteknisk lagt til grund, at der gradvist vil ske en normalisering af kapacitetspresset frem mod 2028 fra et stadig relativt højt niveau i 2025. Herefter antages økonomien fra 2028 at følge de beregnede strukturelle niveauer, *jf. figur 1*.

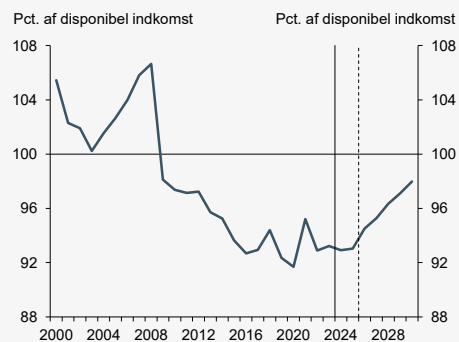
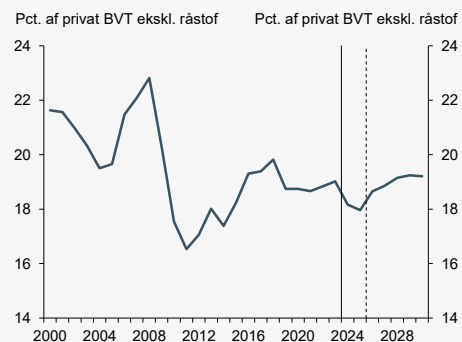
Udviklingen i det mellemfristede forløb tager højde for virkninger af gennemførte reformer, som betyder, at arbejdsudbuddet og den strukturelle beskæftigelse stiger frem mod 2030, men i et langsommere tempo end i de seneste 10 år. I 2028 og frem er det forudsat, at beskæftigelsen følger sit beregnede strukturelle niveau således, at beskæftigelsesgabets er lukket, *jf. figur 2*.

Anm.: De fuldt optrukne og stiplede lodrette linjer angiver henholdsvis sidste datadækkede år og sidste konjunkturår. Den strukturelle beskæftigelse er et beregnet skøn for beskæftigelsesniveauet i en neutral konjunktursituation.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Husholdningernes forbrugskvote var historisk lav i 2020 under coronapandemien som følge af færre forbrugsmuligheder og høj usikkerhed, *jf. figur 3*. Frem mod 2030 ventes forbrugskvoten at vokse og nærme sig sit historiske gennemsnit. De private investeringer forudsættes at holde sig på et nogenlunde gennemsnitligt niveau frem mod 2030, *jf. figur 4*.

Figur 3**Husholdningernes forbrugskvote****Figur 4****Private erhvervsinvesteringer**

Anm.: Den disponible indkomst er opgjort som husholdningernes løn-, kapital- og udbytteindtægter, overførselsindkomster og nettopensionsudbetalinger efter skat under ét.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Frem mod 2030 skønnes væksten i timelønningerne samlet set at overstige væksten i forbrugerpriserne, hvormed reallønningerne stiger med ca. 1½ pct. om året i gennemsnit fra 2023 til 2030, *jf. tabel 1*. Der er overskud på betalingsbalancen over for udlandet i hele perioden, men en stigende forbrugskvote er med til gradvist at mindske overskuddet frem mod 2030.

Tabel 1
Nøgletal for dansk økonomi 2023-2030

	Konjunkturår			Mellemløbet forløb			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029-2030
Outputgab og reale vækstrater, pct.							
BNP	1,9	2,7	1,8	0,8	0,8	0,5	1,2
Outputgab (pct.) ¹⁾	1,6	1,5	0,9	0,6	0,3	0,0	0,0
Efterspørgsel, realvækst, pct.							
Privat forbrug	1,0	1,9	1,6	2,0	2,2	2,3	2,3
Offentligt forbrug ²⁾	0,4	4,5	1,7	1,2	0,5	2,3	1,0
Faste bruttoinvesteringer	-12,2	-0,7	1,3	3,0	2,2	0,0	1,7
Eksport	13,4	7,0	3,9	1,4	1,8	1,5	1,9
Import	8,6	6,5	3,8	3,8	3,4	3,4	2,8
Pris og lønudvikling, pct.							
Timelønninger	3,8	5,4	3,4	3,4	3,3	3,2	3,1
Forbrugerpriser	3,1	2,1	2,1	1,8	2,0	2,0	1,9
Betalingsbalance mv., pct. af BNP							
Betalingsbalance	10,9	11,2	10,9	9,6	8,9	7,1	5,6
Privat finansiell opsparing	7,5	9,3	10,2	9,5	8,8	7,6	6,3
Arbejdsmarked og produktivitet							
Strukturel arbejdsstyrkevækst (pct.)	1,7	0,7	-0,1	0,0	0,1	-0,1	0,1
Strukturel beskæftigelsesvækst (pct.)	1,9	0,8	0,1	-0,1	0,1	-0,1	0,1
Bruttoledighed (1.000 personer)	84	89	95	100	104	110	110
Timeproduktivitet, hele økonomien (pct.)	1,8	2,3	2,3	0,9	1,0	0,9	1,0
Timeproduktivitet, private byerhverv (pct.)	0,2	2,5	3,1	1,1	1,1	1,2	1,3

Anm.: Forløbet i 2024 og 2025 er baseret på *Økonomisk Redegørelse*, maj 2024. For 2029-2030 vises alle tal som gennemsnitlige årlige vækstrater, på nær tallene for ledighed, gab, betalingsbalance og privat finansiell opsparing, der er angivet som gennemsnitsniveauer i perioden.

- 1) Outputgabet antages beregningsteknisk at lukke i 2028.
- 2) Realvæksten i det offentlige forbrug er baseret på de offentlige forbrugsudgifter opgjort ved inputmetoden ekskl. afskrivninger. Realvæksten i det offentlige forbrug er forudsat ens ved input- og outputmetoden fra 2024 og frem. I realvæksten i BNP indgår også afskrivninger.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, maj 2024 og egne beregninger.

1.3 Produktionspotentialet frem mod 2030

Fremgang i den strukturelle beskæftigelse understøtter udviklingen for produktionspotentialet i dansk økonomi, *jf. tabel 2*. Produktionspotentialet skønnes således at vokse med ca. 2,2 pct. årligt i 2020-2025. Det er drevet af vækst i timeproduktiviteten og en forøgelse af arbejdsstyrken, herunder som følge af den store tilgang af international arbejdskraft og forhøjelse af tilbagetrækningsaldrerne. Hertil kommer øvrige reformer, blandt andet af modregningsregler for folkepensionisters arbejdsindkomst og af personskatterne.

Stigningen i produktionspotentialet forventes at fortsætte frem mod 2030, om end i et lavere tempo end de seneste år. Produktionspotentialet vurderes således at vokse med ca. 1,2 pct. årligt, hvoraf timeproduktiviteten bidrager med 1,1 pct.-point. Den lavere vækst i produktionspotentialet skal navnlig ses i lyset af, at væksten i arbejdsstyrken skønnes at aftage fremadrettet, både som følge af den demografiske udvikling og mindre årlig nettoindvandring.

I DREAM og Danmarks Statistiks *Befolkningsprognose 2023* skønnes nettoindvandringen af personer i den arbejdsdygtige alder til i gennemsnit 8.000 personer om året i 2026-2030. Det svarer omtrent til en halvering af den årlige nettoindvandring relativt til den foregående femårsperiode, hvor nettoindvandringen særligt har været høj i de sidste par år.¹ Når der også tages højde for den demografiske udvikling blandt herboende ventes befolkningstallet i alderen 15-66 år at falde med ca. 40.000 personer fra 2025 til 2030 (trods nettoindvandringen i perioden). Til sammenligning var der i den forudgående femårsperiode tale om en stigning i antal 15-66-årige på ca. 45.000 personer. Når arbejdsstyrken alligevel skønnes relativt konstant fra 2025 til 2030 skal det navnlig ses i lyset af vedtagne reformer, herunder blandt andet højere efterløns- og folkepensionsalder i henholdsvis 2027 og 2030.

¹ Det bemærkes, at de senere års høje indvandring i sig selv trækker i retning af højere (gen-)udvandring i de kommende år. Historisk er fx mere end hver anden 20-30-årige vestlige indvandrer med erhverv som opholdsgrundlag genudvandret efter to år.

Tabel 2**Bidrag til vækst i produktionspotentialet og i faktisk realt BVT, 2000-2030**

	2000-2007	2008-2009	2010-2019	2020-2025	2026-2030
Gns. vækst pr. år, pct.					
1. Produktionspotentiale	1,6	1,1	1,7	2,2	1,2
<i>heraf bidrag fra</i>					
- Strukturel ledighed	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0
- Strukturel arbejdsstyrke	0,4	-0,4	0,6	0,9	0,0
- Trend arbejdstid	-0,2	-0,6	-0,4	0,1	0,1
- Trend timeproduktivitet ¹⁾	1,1	1,8	1,5	1,2	1,1
2. Konjunktur	0,1	-3,3	0,1	0,2	-0,4
3. Faktisk BVT (1+2)	1,8	-2,2	1,8	2,4	0,8
4. Nettoafgifter	0,1	-0,5	0,0	-0,2	0,1
5. Faktisk BNP (3+4)	1,9	-2,7	1,8	2,2	0,9

Anm.: Der er usikkerhed om skønnet for den potentielle vækst, herunder om bidragene fra de enkelte komponenter. På grund af afrundinger summer delkomponenter ikke nødvendigvis til totalen.

- 1) Vækstbidraget fra timeproduktiviteten udgør den del af væksten i produktionspotentialet, der ikke kan tilskrives ændringer i ledigheden, arbejdsstyrken eller arbejdstiden. Timeproduktiviteten dækker således over såvel ændringer i totalfaktorproduktiviteten, kapitalintensiteten og arbejdsintensiteten pr. time blandt beskæftigede.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, maj 2024 og egne beregninger.

1.4 Strukturel saldo frem mod 2030

Den strukturelle saldo er et beregnet mål for den underliggende stilling på de offentlige finanser ved den givne finanspolitik. Den strukturelle saldo renses – i modsætning til den faktiske saldo – for virkningen af konjunkturudsving og en række andre midlertidige forhold og er derfor et mere robust mål for den underliggende stilling på de offentlige finanser. Finanspolitikken er overordnet set planlagt ud fra regeringens mellemfristede mål for den strukturelle saldo på -0,5 pct. af BNP i 2030. I årene frem mod 2030 planlægges finanspolitikken dermed med en aftagende profil for den strukturelle saldo.

Den opdaterede mellemfristede fremskrivning er baseret på konjunkturvurderingen fra *Økonomisk Redegørelse*, maj 2024, nye politiske aftaler og oplysninger mv. Siden den seneste mellemfristede fremskrivning *2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027* fra august 2023 er skønnene for den strukturelle fuldtidsbeskæftigelse opjusteret betydeligt. Det afspejler blandt andet øget beskæftigelse for udenlandske statsborgere mv., og bidrager isoleret set til en opjustering af skønnene for den strukturelle saldo, jf. *Økonomisk Redegørelse*, december 2023 og maj 2024.

Den positive saldovirkning af blandt andet øget strukturel beskæftigelse modgås blandt andet af, at der siden august-fremskrivningen er indgået en række aftaler med løft af forsvarsudgifterne og støtten til Ukraine, som håndteres uden modgående

finansiering, hvilket svarer til en svækkelse af den strukturelle saldo. På baggrund af beregningstekniske forudsætninger om afløbet af de øgede forsvarsbevillinger i aftalerne er der samlet set indregnet et udgiftsløft svarende til tabel 3.²

Tabel 3

Beregningsteknisk forudsat afløb for løft af forsvarsbevillinger og støtte til Ukraine, som håndteres ved svækkelse af den strukturelle saldo siden den mellemfristede fremskrivning i august 2023

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Mia. kr. (2024-priser)							
Aftale om forøgelse af den militære støtte under Ukrainefonden i 2023 og 2025-2027 (november 2023)		10,5	7,4	5,6			
Første delaftale under forsvarsforliget 2024-2033 (januar 2024)					2,9	2,0	
Aftale om forøgelse af den militære støtte under Ukrainefonden i 2024 (april 2024)	4,4						
Anden delaftale under forsvarsforliget 2024-2033 (april 2024)	2,5	7,5	10,3	6,8			
Udgiftsløft i alt	6,9	18,0	17,7	12,4	2,9	2,0	

Anm.: Opgjort for tilbageløb og ekskl. afledte renteudgifter.

I den opdaterede mellemfristede fremskrivning er der udsigt til en underliggende forbedring af den strukturelle saldo på 0,4 pct. af BNP i 2030 i forhold til august-fremskrivningen. Inden for regeringens mellemfristede saldomål på -0,5 pct. af BNP i 2030 er der således plads til yderligere finanspolitiske disponeringer. Den underliggende forbedring i 2030 udmøntes beregningsteknisk til et større finanspolitisk råderum.

Tilsvarende er der i 2028 og 2029 (dvs. efter udgiftsloftsårene) udmøntet en underliggende saldoforbedring på 0,4 pct. af BNP til et større finanspolitisk råderum. Efter indregningen af et større råderum er den strukturelle saldo således uændret i 2028-2030 i forhold til 2030-planen *DK2030 – Danmark rustet til fremtiden* fra november 2023 (svarende til august-fremskrivningen inkl. de efterfølgende prioriterede løft af forsvarsudgifter), *jf. tabel 4*. I udgiftsloftsårene (2024-2027) er der ikke indregnet nogen udmøntninger.

² I lyset af den betydelige usikkerhed om leveringstidspunkter mv., er der lagt beregningstekniske forudsætninger til grund for indregningen af materielanskaffelser. Når der foreligger konkrete leveringsprofiler mv. for de enkelte tiltag, vil de tiltag, der har samme finanspolitiske karakter som kampflyanskaffelser, indgå i den strukturelle saldo med syvårs glidende gennemsnit parallelt med kampflyanskaffelser. Det vurderes som udgangspunkt at omfatte udgifter til anskaffelse af jordbaseret luftforsvarssystemer.

Tabel 4**Skøn for den strukturelle saldo frem mod 2030**

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Pct. af strukturelt BNP							
1. 2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027, august 2023	0,4	0,4	0,1	-0,1	-0,2	-0,4	-0,5
2. DK2030 – Danmark rustet til fremtiden, november 2023 ¹⁾	0,4	0,0	-0,1	-0,3	-0,3	-0,5	-0,5
3. Opdateret mellemfristet forløb, maj 2024 før udmøntning i 2028-2030	0,6	0,3	0,0	-0,1	0,1	-0,1	-0,1
Ændring fra DK2030 (november 2023) til opdateret forløb før udmøntning (maj 2024) (3-2) ²⁾	0,2	0,3	0,1	0,2	0,4	0,4	0,4
4. Opdateret mellemfristet forløb, maj 2024 inkl. udmøntning i 2028-2030	0,6	0,3	0,0	-0,1	-0,3	-0,5	-0,5

- 1) August-fremskrivningen inkl. isoleret virkning af løft af dansk forsvar og støtten til Ukraine ifm. *Aftale om forøgelse af den militære støtte under Ukraine-fonden i 2023 og 2025-2027* (november 2023) og udspillet til *Første delaftale under forsvarsforliget 2024-2033* (januar 2024).
- 2) Udover skønsændringer mv. afspejler ændringen i 2024-2027 også løft af dansk forsvar og støtten til Ukraine ifm. *Aftale om forøgelse af den militære støtte under Ukraine-fonden i 2024* (april 2024) og *Anden delaftale under forsvarsforliget 2024-2033* (april 2024). Ændringen er baseret på afrundede tal for skønnene for strukturel saldo.

Fra faktisk til strukturel saldo

Beregningen af den strukturelle saldo foretages ved, at den faktiske offentlige saldo korrigeres for de udsving, der vurderes at følge af konjunkturerne og en række midlertidige forhold. Det drejer sig blandt andet om indtægterne fra pensionsafkastskatten, som ofte fluktuerer ganske meget fra år til år, og indtægterne fra selskabsskat. Herudover korrigeres den faktiske offentlige saldo for en række engangsforhold, der kan have en betydelig størrelsesorden i de enkelte år. Den strukturelle saldo i et givet år er dermed et skøn for, hvor stort det offentlige over- eller underskud ville have været ved den givne finanspolitik i en normal situation, hvor den økonomiske aktivitet hverken er særsomt høj eller lav, og hvor de offentlige finanser samtidig ikke er påvirket af andre midlertidige forhold.

Den strukturelle saldo beregnes til 0,6 pct. af BNP i 2024 med udgangspunkt i skønnet for den faktiske offentlige saldo på 1,7 pct. af BNP, *jf. tabel 5* (pkt. 1). Da konjunkturerne i 2024 (målt ved et sammenvejet output- og beskæftigelsesgab) skønnes bedre end i en normalsituation, skal den faktiske saldo korrigeres for den gunstige virkning på den faktiske saldo, som det positive konjunkturgab indebærer. Den beregnede virkning fra konjunkturerne på den faktiske saldo udgør ca. 1,3 pct. af BNP i 2024 (pkt. 2).

Udover konjunkturbidraget korrigeres den faktiske offentlige saldo for udsving i en række særlige indtægts- og udgiftsposter (pkt. 3-9). I 2024 skønnes blandt andet de faktiske indtægter fra selskabsskatten at ligge over det beregnede strukturelle niveau, mens indtægterne fra pensionsafkastskatten og registreringsafgiften vurderes at ligge under de beregnede strukturelle niveauer. Sådanne forhold korrigeres der for i

beregningen af den strukturelle saldo, og samlet set svarer korrektionen i pkt. 3-9 til 0,0 pct. af BNP i 2024.

Herudover korrigeres der for øvrige forhold (pkt. 10). Det skyldes, at der i nogle år kan være særlige engangsforhold (ud over på de specielle budgetposter) af ikke-tilbagevendende natur, som påvirker den faktiske saldo uden at have nævneværdig betydning for den underliggende stilling på de offentlige finanser, *jf. bilag 1*.

Tabel 5

Fra faktisk til strukturel saldo

	2023	2024	2025	2026	2027	2028 ⁶⁾
Pct. af BNP						
1. Faktisk saldo	3,1	1,7	0,7	0,2	0,1	-0,3
<i>Heraf bidrag til den faktiske saldo fra:</i>						
2. Konjunkturgab	1,6	1,3	0,9	0,6	0,3	-
3. Selskabsskat ¹⁾	1,1	1,0	0,6	0,0	0,0	-
4. Registreringsafgift	-0,3	-0,3	-0,3	0,0	0,0	-
5. Aktieskat	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-
6. Pensionsafkastskat	-0,7	-0,8	-0,5	-0,2	-0,1	-
7. Nordsøindtægter ²⁾	-0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	-
8. Nettorentebetalinger og udbytter ¹⁾	0,3	0,2	0,1	-0,1	0,1	-
9. Specielle budgetposter ³⁾	-0,3	-0,5	-0,3	0,0	0,0	-
10. Øvrige forhold ⁴⁾	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0	-
11. Strukturel saldo (1-2-3-4-5-6-7-8-9-10)⁵⁾	1,2	0,6	0,3	0,0	-0,1	-0,3

1) Ekskl. indtægter vedrørende aktiviteter i Nordsøen.

2) Det strukturelle niveau er baseret på det strukturelle provenu, der blev beregnet ved fastsættelse af udgiftslofterne justeret for holdbarhedsvirkningen af ændringer i de fremtidige nordsøprovenuer i forhold til skønnet ved loftfastsættelsen. Herudover justeres provenuet for de direkte konsekvenser for nordsøindtægterne af *Aftale om inflationshjælp* (februar 2023).

3) I 2023-2026 er der korrigeret for ekstraordinære covid-19-udgifter i forbindelse med erstatningsaftale til minkavlere og følgeerhverv mv. I 2023-2025 er der endvidere korrigeret for tilbagebetaling af ejendomsskatter som følge af *Forlig om tryk om boligbeskatningen* (maj 2017).

4) I 2023-2027 er der korrigeret for ekstraordinære covid-19-udgifter i forbindelse med erstatningsaftale til minkavlere og følgeerhverv mv. I 2023 og frem er der korrigeret for afvigelser fra balance mellem indtægter og udgifter i AUB-ordningen. Der er også korrigeret for investeringen i kampfly, som planlægges i perioden 2021-2026, men som påvirker den strukturelle saldo gennem et syvårs glidende gennemsnit. Øvrige forhold indeholder endvidere forskelle i tilsagnsniveau og afløb for udviklingsbistanden og omregning fra pct. af faktisk BNP til pct. af strukturelt BNP.

5) Strukturel saldo opgjort i pct. af strukturelt BNP.

6) I 2028 og frem forudsættes økonomien at være strukturel. Den faktiske og strukturelle saldo er således sammenfaldende.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

1.5 Finanspolitisk råderum

Den opdaterede mellemfristede fremskrivning indeholder et opdateret skøn for det finanspolitiske råderum frem mod 2030. Det finanspolitiske råderum er et mål for, hvor meget plads der er til nye politiske initiativer på udgifts- eller skatteområdet inden for det fastsatte balancekrav på -0,5 pct. af BNP i 2030, herunder til realvækst i det offentlige forbrug eller andre politiske initiativer.

De offentlige finanser er styrket siden den seneste mellemfristede fremskrivning fra august 2023. Det skal særligt ses i lyset af opjusterede skøn for den strukturelle fuldtidsbeskæftigelse ud over virkningen af gennemførte reformer, herunder som følge af øget beskæftigelse blandt udenlandske statsborgere mv. Det afspejles i en opjustering af den strukturelle saldo i alle år frem mod 2030, *jf. afsnit 1.4*. Den underliggende forbedring af den strukturelle saldo indgår efter udgiftsloftårene beregningsteknisk i det finanspolitiske råderum i fremskrivningen. Ændringer i råderummet i 2028-2030 siden august 2023 er således i høj grad et resultat af den underliggende forbedring af den strukturelle saldo, *jf. nærmere nedenfor*.

Regeringens overordnede prioriteringer i den økonomiske politik blev i november 2023 beskrevet i 2030-planen *DK2030 – Danmark rustet til fremtiden*. Råderummet for de enkelte år udmøntes desuden konkret hvert år i forbindelse med tilrettelæggelsen af finanspolitikken – dvs. i forbindelse med økonomiaftaler med kommuner og regioner samt finanslovforslaget og de efterfølgende aftaler om finansloven mv. Råderummet for 2024 er således udmøntet i forbindelse med finanslovsaftalen for 2024 mv.

Det finanspolitiske råderum frem mod 2030 blev senest opgjort i forbindelse 2030-planforløb: *Grundlag for udgiftslofter 2027*, august 2023, hvor det blev beregnet til ca. 55¼ mia. kr. i 2030 målt i forhold til udgiftsniveauet i 2024, dvs. i forhold til det budgetterede niveau for finanslovsåret. I forbindelse med den opdaterede mellemfristede fremskrivning er det finanspolitiske råderum opgjort til ca. 57¾ mia. kr. i 2030 (målt i forhold til niveauet i 2024), *jf. tabel 6*.

Tabel 6**Opdateret finanspolitisk råderum**

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Mia. kr. (2024-priser), målt ift. niveauet i 2024						
2030-planforløb, august 2023	15¾	29	36¾	40½	47¾	55¾
Opdateret mellemfristet forløb, maj 2024	15	23½	27¾	44½	51¾	57¾
Memopost: Resterende grønt råderum reserveret inden for det finanspolitiske råderum	1¼	1¼	2½	3¼	2¼	2

Anm.: Det finanspolitiske råderum opgøres som den højst mulige offentlige forbrugsvækst ekskl. afskrivninger inden for balancekravet på -0,5 pct. af BNP i 2030 og afrundet til nærmeste kvarte mia. kr. Opgørelsen er korrigeret for ekstraordinære merudgifter i forbindelse med erstatningsaftale til minkavlere og følgeerhverv mv. samt midlertidige forhold relateret til håndteringen af situationen i Ukraine, herunder afsatte midler på finansloven for 2024 til at dække merudgifterne ved en evt. forlængelse af særloven. Desuden er råderummet korrigeret for driftsudgifter i regi af Ukraine-fonden. Råderummet er opgjort med usikkerhed, som er stigende over tid.

Kilde: 2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027, august 2023 og egne beregninger.

Ændringerne i det finanspolitiske råderum skal ses i sammenhæng med en række modsatrettede forhold. Særligt bidrager den underliggende forbedring af den strukturelle offentlige saldo frem mod 2030 til en opjustering af det finanspolitiske råderum i 2028-2030, som blandt andet følger af en opjustering af den strukturelle fuldtidsbeskæftigelse frem mod 2030 og en række øvrige forhold.

I indeværende fremskrivning er der desuden taget højde for virkningen af de aftaler, der er indgået siden august 2023, herunder fx trepartsaftalen om løft af løn og arbejdsvilkår i den offentlige sektor, reform af personskat samt aftalte løft af Ukraine-fonden og den økonomiske ramme i forsvarsforliget (inkl. afledte rentevirkning af saldolempelser) samt øvrige nye oplysninger mv., jf. boks 2.

Boks 2**Det finanspolitiske råderum fra 2024 til 2030 sammenlignet med fremskrivningen fra august 2023**

Siden det mellemfristede forløb i august 2023 er der indregnet nye oplysninger, der påvirker råderummet, *jf. tabel a*.

- *Underliggende forbedring af den strukturelle saldo.* Det finanspolitiske råderum er isoleret set opjusteret med 11¼ mia. kr. inden for balancekravet på -0,5 pct. af BNP som følge af underliggende saldoforbedringer. De underliggende forbedringer af den strukturelle saldo afspejler blandt andet en opjustering af strukturel fuldtidsbeskæftigelse (ud over arbejdsudbudseffekterne af personskattereformen af december 2023, som samlet set er neutral for den strukturelle saldo). En del af den underliggende forbedring kan henføres til råderumsvirkning af den supplerende beløbsordning (som havde virkning fra 1. april 2023). Som beskrevet i 2030-planen skønnes beskæftigelsesvirkningen til ca. 4.300 fuldtidspersoner i 2030. Den højere beskæftigelse medfører blandt andet højere skatteindtægter og indebærer samlet en forbedring af saldoen på ca. 1 mia. kr. i 2030 – svarende til en isoleret forøgelse af råderummet på ¾ mia. kr. målt i forhold til 2024. Det bemærkes, at den øgede tilgang af international arbejdskraft og medfølgende familiemedlemmer samtidig medfører en opjustering af den beregnede vækst i det demografiske træk på ½ mia. kr. frem mod 2030. Den underliggende saldoforbedring, som også afspejler en række øvrige effekter, giver isoleret set rum til nye finanspolitiske prioriteringer frem mod 2030.
- *Trepartsaftale om løn og arbejdsvilkår.* I aftalen fra december 2023 blev regeringen, FH, KL, Danske Regioner og Akademikerne enige om udmøntningen af en ekstraordinær ramme til løn og arbejdsvilkår på 6,8 mia. kr. frem mod 2026, svarende til 3,0 mia. kr. efter skat og tilbageløb, der skal finansieres af besparelser på offentlig administration. Rammen indføres gradvist i 2024-2026, således at den målt i forhold til 2024 reducerer den højest mulige offentlige forbrugsvækst med 2 mia. kr. i 2030.
- *Aftale om reform af personskat.* Aftalen fra december 2023 indebærer blandt andet forhøjelse af det almindelige beskæftigelsesfradrag, en forhøjelse af det ekstra beskæftigelsesfradrag for enlige forsørgere, indførelse af ny mellemskat og topskat samt en ny top-topskat. Størstedelen af aftalens tiltag indføres gradvist i 2025-2026. De lavere skatteindtægter (7 mia. kr. i 2024-priser og 6¼ mia. kr. i 2023-priser) reducerer den højest mulige offentlige forbrugsvækst frem mod 2030, svarende til at reformen finansieres af det finanspolitiske råderum.
- *Rentevirkning af løft af Ukrainefond i 2025-2027 og den økonomiske ramme i forsvarsforliget i 2028-2029.* I november 2023 indgik regeringen og et bredt udsnit af Folketingets partier en aftale om blandt andet at løfte rammen til militære støtte under Ukrainefondens i 2025-2027. I forbindelse med første delaftale under forsvarsforliget 2024-2033 (januar 2024) blev det blandt andet også besluttet at løfte den økonomiske ramme i forsvarsforliget i 2028-2029. Løftene af Ukrainefondens og den økonomiske ramme i forsvarsforliget blev begge præsenteret i regeringens 2030-plan. Som det fremgår af 2030-planen og aftaleteksterne håndteres merudgifterne uden modgående finansiering, svarende til en svækkelse af den strukturelle saldo, som vil give anledning til lavere offentlig nettoformue og lavere nettorenteindtægter. Rentevirkningerne, der finansieres af det finanspolitiske råderum, svarer til ca. 1 mia. kr. i 2030.
- *Rentevirkning af løft af den økonomiske ramme i forsvarsforliget og ny reserve i 2024-2028 (april 2024) og løft af Ukrainefondens i 2024 (april 2024).* I forbindelse med anden delaftale under forsvarsforliget 2024-2033 (april 2024) blev det blandt andet besluttet at løfte den økonomiske ramme i forsvarsforliget i 2024-2028 samt afsætte en ny reserve i 2024-2026, som løbende i forligsperioden kan disponeres enten til dansk forsvar og sikkerhed i regi af forsvarsforliget eller til militær støtte til Ukraine. Merudgifterne håndteres uden modgående finansiering i 2024-2027. I april 2024 blev der også indgået aftale om løft af Ukrainefondens ramme til militær støtte i 2024, som ligeledes håndteres uden modgående finansiering. De to aftaler vil således give anledning til lavere offentlig nettoformue og lavere nettorenteindtægter. Rentevirkningerne, der finansieres af det finanspolitiske råderum, svarer til ca. 1½ mia. kr. i 2030.

Boks 2 (fortsat)**Skøn for det finanspolitiske råderum i 2030 sammenlignet med fremskrivningen fra august 2023**

- *Provenu fra etablering af nyt kvotehandelssystem (ETS2).* Der oprettes et nyt separat kvotehandelssystem (ETS2) i EU for CO₂-udledninger fra fossile brændstoffer til vejtransport, intern transport samt opvarmning og nedkøling af bygninger i ikke-landbrugssektoren. Etableringen af ETS2 skønnes at medføre statslige merindtægter for ca. 1½ mia. kr. i 2030 fra kvotesalg (modregnet afledt mindreprovenu fra afgifter), hvilket øger den højest mulige offentlige forbrugsvækst frem mod 2030.
- *Finanslov for 2024 og andre politiske aftaler.* Finansloven og en række politiske aftaler gennemført siden august 2023 indebærer samlet set en teknisk forøgelse af det finanspolitiske råderum fra 2024 til 2030 på 1 mia. kr. Det skal ses i sammenhæng med en række saldoneutraler omprioriteringer, der samlet set indebærer en højere beregningsteknisk offentlig forbrugsvækst fra 2024 til 2030, herunder i kraft af et lavere 2024-niveau.
- *Øvrige forhold, tekniske justeringer mv.* En række øvrige forhold og tekniske justeringer indebærer samlet set en opjustering af den højest mulige offentlige forbrugsvækst frem mod 2030 på ¼ mia. kr. Det dækker blandt andet over tekniske forhold vedr. den statslige pris- og lønopregning samt øvrige ændrede skøn og andre tekniske forhold. Derudover indebærer den anden delaftale under forsvarsforliget 2024-2033 fra april 2024 isoleret set et højere offentligt forbrug i 2024, som reducerer den højest mulige forbrugsvækst frem mod 2030 målt i forhold til 2024. Omvendt øger aftalen om udmøntningen af det grønne råderum fra april 2024 isoleret set det finanspolitiske råderum målt fra 2024 til 2030. Det grønne råderum indgår som en reservation i det finanspolitiske råderum, hvorfor udmøntning af grønt råderum i 2024 isoleret set øger den højest mulige offentlige forbrugsvækst frem mod 2030 målt i forhold til 2024. Desuden indebærer merprovenuet fra den varige forhøjelse af dieselaftgiften, at der frem mod 2030 er plads til en højere offentlig forbrugsvækst.

Tabel a**Ændringer i det finanspolitiske råderum i 2030**

	2030 ift. 2024
Mia. kr. (2024-priser)	
2030-planforløb, august 2023	55¼
+ Underliggende forbedring af den strukturelle saldo	+11¼
+ heraf som følge af øget strukturel beskæftigelse ved den supplerende beløbsordning	+¾
Centrale prioriteringer fra 2030-planen	
+ Trepartsaftale om løft af løn og arbejdsvilkår i den offentlige velfærd	-2
+ Aftale om reform af personskat	-7
+ Rentevirkning af løft af Ukrainefond i 2025-2027 (november 2023) og den økonomiske ramme i forsvarsforliget i 2028-2029 (januar 2024)	-1
Yderligere politiske aftaler, nye oplysninger og tekniske forhold	
+ Rentevirkning af løft af Ukrainefonden i 2024 (april 2024) og løft af den økonomiske ramme i forsvarsforliget og ny reserve i 2024-2028 (april 2024)	-1½
+ Provenu fra etablering af nyt kvotehandelssystem i EU (ETS2)	+1½
+ Finanslov for 2024 og andre politiske aftaler (omprioriteringer i 2024 mv.)	+1
+ Øvrige forhold, tekniske justeringer mv.	+¼
Opdateret mellemfristet forløb, maj 2024	57¾
Ændring ift. 2030-planforløb, august 2023	2½

Anm.: Det finanspolitiske råderum er korrigeret for ekstraordinære merudgifter i forbindelse med erstatningsaftale til minkavlere og følgeerhverv mv. og midlertidige udgifter forbundet med håndteringen af situationen i Ukraine, herunder afsatte midler på finansloven for 2024 til at dække merudgifterne ved særloven. Desuden er råderummet korrigeret for driftsudgifter i regi af Ukrainefonden. Råderummet er opgjort med usikkerhed, som er stigende ud i tid og afrundet til nærmeste kvarte mia. kr.

Kilde: 2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027, august 2023 og egne beregninger.

Et finanspolitisk råderum på 57³/₄ mia. kr. i 2030 svarer til en gennemsnitlig vækst på ca. 1,5 pct. årligt i 2025-2030. Det er væsentligt større end den gennemsnitlige årlige vækst i det demografiske træk i samme periode på ca. 0,5 pct. årligt, hvilket svarer til ca. 18 mia. kr. i 2030 målt i forhold til 2024 (inkl. virkning af forudsat mer-indvandring som følge af den supplerende beløbsordning).

Råderummet skal ud over den demografiske udvikling og reservationen til det grønne råderum også ses i forhold til de aftalte løft af forsvarsudgifterne (svarende til 2 pct. af BNP i 2030), og skal i fravær af ny finansiering blandt andet også dække de løbende årlige aftaler om finanslove og kommuner og regioners økonomi samt uomgængelige merudgifter mv. Endeligt skal det finanspolitiske råderum desuden dække øvrige samfundsprioriteter, løsning af strukturelle udfordringer mv., *jf. regeringens 2030-plan DK2030 – Danmark rustet til fremtiden, november 2023*.

1.6 Offentlige indtægter

De samlede offentlige indtægter (primære indtægter) skønnes at udgøre omtrent 49 pct. af BNP i 2023-2030, *jf. 7*. Over perioden ventes indtægter fra moms og pensionsafkastskat at stige fra et lavt niveau i 2023 til et mere normalt niveau i 2030. Omvendt ventes personskatterne at aftage.

Tabel 7
Offentlige indtægter, 2023-2030

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Pct. af BNP								
1. Primære indtægter	47.8	47.4	46.8	47.2	47.4	47.9	48.0	48.0
- Skatter og afgifter (skattetryk)	44.0	43.9	43.2	43.3	43.4	43.8	43.9	43.8
- Personskatter mv.	20.5	20.2	19.9	19.8	19.8	20.0	19.9	19.9
- Arbejdsmarkedsbidrag	4.3	4.4	4.4	4.4	4.4	4.4	4.4	4.4
- Pensionsafkastskat	0.5	0.4	0.6	1.0	1.1	1.2	1.2	1.2
- Selskabsskat	3.8	3.9	3.4	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8
- Moms	9.3	9.6	9.6	9.7	9.8	9.9	9.9	10.0
- Ejendomsskat (grundskyld)	1.2	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9
- Ejendomsværdiskat	0.5	0.5	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4
- Punktafgifter mv.	4.8	4.6	4.5	4.8	4.8	4.8	4.8	4.8
- Øvrige primære indtægter ¹⁾	3.8	3.6	3.6	4.0	4.0	4.1	4.1	4.1
2. Renteindtægter²⁾	1.4	1.3	1.2	1.1	1.2	1.1	1.1	1.1
3. Indtægter i alt (1+2)	49.1	48.7	48.1	48.4	48.6	49.1	49.1	49.0
<i>Memopost: Nordsøindtægter</i>	<i>0,1</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>

1) Øvrige primære indtægter indeholder blandt andet sociale bidrag, overskud af offentlig virksomhed, diverse drifts- og kapitaloverførsler fra andre indenlandske sektorer samt imputerede (bereg-nede) indtægter i form af både bruttoestindkomst og bidrag til tjenestemandspensioner. Endvi-dere indgår statens indtægter fra overskudsdeling og statsdeltagelse i forbindelse med olie- og gasindvinding i Nordsøen, rørledningsafgiften samt kulbrinteskatten.

2) Inklusive udbytter og Nationalbankens overskud.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, maj 2024 og egne beregninger.

Indtægterne fra pensionsafkastskatten – som afhænger af udviklingen på de finan-sielle markeder og dermed kan svinge meget fra år til år – var på 0,5 pct. af BNP i 2023 (mod et beregnet strukturelt provenu på 1,2 pct. af BNP). Frem mod 2025 ventes indtægter på omtrent samme niveau, idet pensionsselskaberne skønnes at have negativ skat til gode til modregning. I 2026 og 2027 skønnes indtægterne grad-vist at nærme sig et strukturelt niveau. Fra 2028 og frem fremskrives indtægterne fra pensionsafkastskatten med afsæt i et strukturelt (sammenvejet) afkast på 4½ pct. af den skattepligtige del af pensionsformuen. De strukturelle indtægter fra pensionsaf-kastskatten er skønnet til 1,2 pct. af BNP i 2030.

De væsentligste forudsætninger bag fremskrivningen af de offentlige indtægter fremgår af boks 3.

Boks 3**Forudsætninger for fremskrivning af offentlige indtægter**

Fremskrivningen af de offentlige indtægter tager udgangspunkt i vurderingen i *Økonomisk Redegørelse*, maj 2024, der indeholder detaljerede skøn for de offentlige finanser i 2024 og 2025.

Kildeskatter: Indtægterne fra kildeskatter – der primært omfatter den personlige indkomstskat – er baseret på den fremskrevne udvikling i skattegrundlaget i form af lønindkomst, skattepligtige indkomstoverførsler, fradragsberettigede pensionsudbetalinger, skattepligtige pensionsudbetalinger, positiv og negativ kapitalindkomst i husholdningerne og ligningsmæssige fradrag. De fremskrevne indtægter fra kildeskatter tager højde for vedtagne ændringer i personskattelovgivningen.

Arbejdsmarkedsbidrag: Indtægterne fra arbejdsmarkedsbidraget er fremskrevet med afsæt i udviklingen i bidragsgrundlaget i form af lønindkomst mv.

Pensionsafkastskat: Indtægter fra pensionsafkastskatten frem mod sidste år med udgiftslofter er beregnet ud fra det forventede afkast på pensionsformuen, korrigeret for negativ skat til gode for modregning. Fra og med 2028 fremskrives indtægterne fra pensionsafkastskatten med afsæt i et strukturelt (sammenvejet) afkast på 4½ pct. af den skattepligtige del af pensionsformuen.

Boligskatter: Indtægterne fra ejendomsværdiskat og grundskyld er fremskrevet i overensstemmelse med *Aftale om kompensation til boligejerne og fortsat tryghed om boligbeskatningen* (maj 2020), hvor det nye boligskattesystem er trådt i kraft i 2024.

Selskabsskat: Indtægterne fra selskabsskat (ekskl. selskabsskat fra kulbrintevirksomhed og kulbrinteskatekskl. selskabsskat) tager udgangspunkt i et beregnede strukturelle provenu, som i fremskrivningen antages at udgøre en konstant andel af bruttoværditilvækst (BVT) i den private sektor ekskl. råstofudvinding. Skønnene for selskabsskatteindtægterne tager højde for politiske aftaler og vedtagne ændringer af selskabsskattelovgivningen.

Nordsøindtægter: De fremskrevne nordsøindtægter tager afsæt i den seneste langsigtede prognose for olie- og gasproduktion fra Energistyrelsen (august 2023) samt virkningen af *Aftale om fremtiden for olie- og gasindvinding i Nordsøen* (december 2020). Olieprisen fremskrives med udgangspunkt i Det Internationale Energiagenturs (IEA) seneste prognose fra oktober 2022 og udviklingen i futures-priser.

Moms og punktafgifter: Provenuet fra moms og punktafgifter tager udgangspunkt i den fremskrevne udvikling i afgiftsgrundlagene, som udgøres af privat og offentligt forbrug, investeringer og forbrug af materialer i produktion. Der er prioriteret et fortsat skattestop for en række punktafgifter, herunder is, chokolade og kaffe, frem mod 2030. De strukturelle indtægter fra registreringsafgiften tager afsæt i metoden anvendt i *Danmarks Konvergensprogram 2023* samt en fremskrivning af bilparken, som er en del af Klima-, Energi og Forsyningsministeriets *Klimastatus og -fremskrivning*. De fremskrevne indtægter fra moms og punktafgifter tager højde for den forventede udvikling i makroforudsætningerne samt vedtagne ændringer i afgiftssatser og øvrige skatteregler.

1.7 Offentlige udgifter

De samlede offentlige udgifter er opgjort til ca. 46 pct. af BNP i 2023, *jf. tabel 8*. De offentlige udgifters andel af BNP forudsættes beregningsteknisk samlet set at vokse med ca. 3½ pct.-point fra 46,0 pct. af BNP i 2023 til 49,5 pct. af BNP i 2030.

De offentlige udgifter i 2023, samt de skønnede offentlige udgifter i årene 2024-2027 er påvirket af udgifter relateret til håndteringen af situationen i Ukraine, herunder afsatte midler til militære bidrag i Ukrainefonden og udgifter, der følger af den vedtagne særlov for ukrainere i Danmark mv.

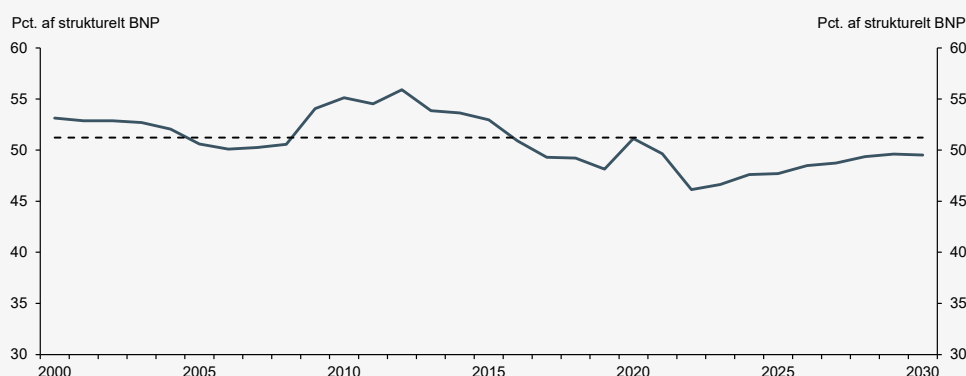
Tabel 8**Offentlige udgifter, 2023-2030**

Pct. af BNP	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Offentlige udgifter	46,0	47,1	47,4	48,2	48,5	49,4	49,6	49,5
Primære udgifter	45,4	46,5	46,8	47,6	48,0	48,7	48,9	48,8
- Offentligt forbrug	22,6	23,6	23,9	24,5	24,7	25,3	25,4	25,4
- Offentlige investeringer	3,2	3,4	3,5	3,6	3,7	3,5	3,5	3,5
- Indkomstoverførsler	14,3	14,4	14,5	14,9	15,1	15,3	15,3	15,3
- Subsidier	1,3	1,4	1,4	1,3	1,3	1,4	1,5	1,5
- Øvrige primære udgifter	3,9	3,7	3,6	3,3	3,2	3,3	3,2	3,2
Renteudgifter	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7

Anm.: Opgørelsen af de samlede offentlige udgifter afviger fra Danmarks Statistiks opgørelse. Udgifterne i pct. af BNP er her beregnet med afsæt i en opgørelse af de samlede udgifter, hvor alle delelementer af det offentlige forbrug – herunder fx imputerede udgifter i form af afskrivninger og indtægter i form af salg af varer og tjenesteydelser – henføres til udgiftssiden.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, maj 2024 og egne beregninger.

Udviklingen i de offentlige udgifters andel af BNP fra 2023 til 2030 skal blandt andet ses i lyset af udviklingen i konjunkturerne, herunder via såkaldte nævnereffekter. Det vurderes, at nominelt BNP i 2023 var midlertidig forøget i forhold til en normal situation som følge af et positivt outputgab, hvilket isoleret set trak ned i udgifternes andel af BNP i 2023. Denne nævnereffekt vendes efterfølgende, efterhånden som konjunktursituationen skønnes at blive normaliseret, hvilket bidrager til, at udgifternes andel af BNP frem mod 2030 stiger til ca. 49½ pct. Det er mindre end det gennemsnitlige niveau gennem de sidste ca. 20 år, *jf. figur 5*.

Figur 5**Offentlige udgifter**

Anm.: Den stiplede linje angiver gennemsnittet fra 2004-2023.

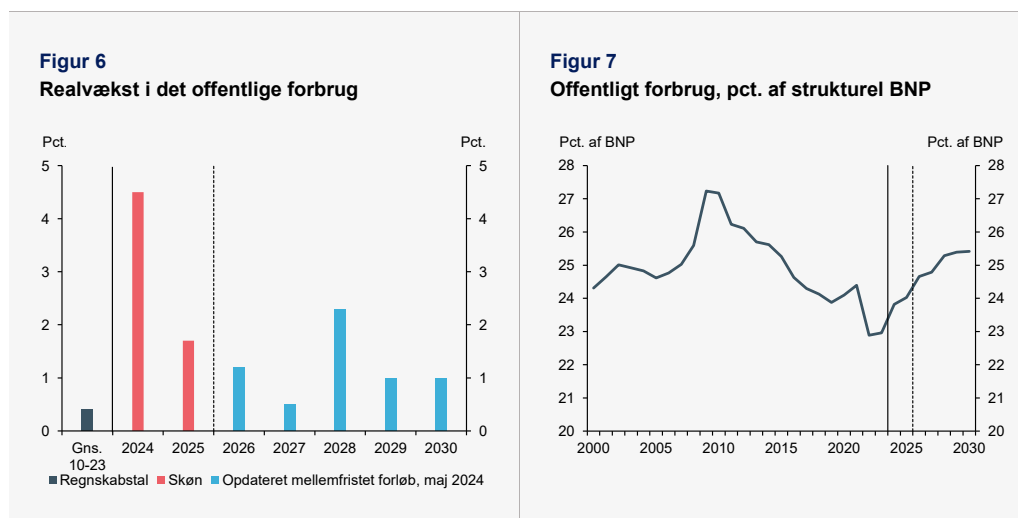
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Stigningen afspejler især en stigning i de offentlige forbrugsudgifters andel af BNP, der skal ses i sammenhæng med en gennemsnitlig årlig realvækst i det offentlige forbrug på 1,3 pct. i 2025-2030. Hertil kommer gradvist stigende udgifter til indkomstoverførsler i takt med den demografiske udvikling mv. og den forudsatte normalisering af konjunkturerne.

Offentligt forbrug

Forudsætningerne om det offentlige forbrug i 2024 og 2025 er nærmere beskrevet i *Økonomisk Redegørelse*, maj 2024. Fra 2026 og frem svarer den beregningstekniske offentlige forbrugsvækst til de fastlagte udgiftsrammer og den højest mulige offentlige forbrugsvækst (det finanspolitiske råderum) inden for det mellemfristede balancekrav for den strukturelle saldo på -0,5 pct. af BNP i 2030. Den højest mulige offentlige forbrugsvækst (det finanspolitiske råderum) er isoleret set opjusteret med 11¼ mia. kr. inden for balancekravet på -0,5 pct. af BNP som følge af underliggende saldoforbedringer. I fremskrivningen kan de offentlige forbrugsudgifter (ekskl. afskrivninger) således vokse med i gennemsnit 1,3 pct. om året i 2025-2030, jf. figur 6.³

På baggrund af forudsætningerne om konjunktur- og prisudviklingen samt den beregningsteknisk forudsatte realvækst i det offentlige forbrug skønnes de offentlige forbrugsudgifter at stige fra ca. 23 pct. af BNP i 2023 til 25¼ pct. af BNP frem mod 2030, jf. figur 7.

Anm.: I figur 5 er den offentlige forbrugsvækst er opgjort ved inputmetoden (ekskl. afskrivninger). I figur 6 indgår det offentlige forbrug, opgjort ved inputmetoden (inkl. afskrivninger). Det offentlige forbrug er i 2020-2025 påvirket af midlertidige merudgifter relateret til COVID-19.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

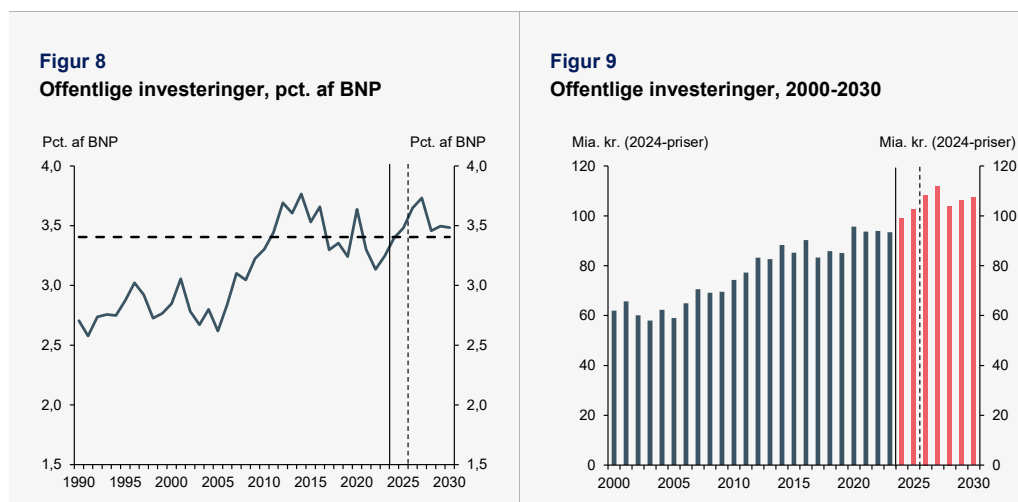
³ Den angivne offentlige forbrugsvækst er ikke korrigeret for midlertidige udgifter relateret til håndteringen af situationen i Ukraine mv.

Offentlige investeringer

De offentlige investeringer har de seneste år ligget på et historisk højt niveau og planlægges også at gøre det de kommende år. Det offentlige investeringsniveau i 2024 og 2025 er beskrevet nærmere i *Økonomisk Redegørelse*, maj 2024.

Den offentlige investeringsramme frem mod 2030 er fastsat i forbindelse med *2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027*, august 2023. På baggrund af *Aftale om deludmøntning af grøn fond* (april 2024) og *Anden delaftale under forsvarsforliget 2024-2033* (april 2024) opjusteres investeringsrammen med ca. 7 mia. kr. i 2026, 9¼ mia. kr. i 2027, ¼ mia. kr. i 2028 og ¼ mia. kr. i 2029.⁴

Med det opdaterede mellemfristede forløb forudsættes de samlede offentlige investeringer således at udgøre mellem 3,4 og 3,7 pct. af BNP i 2026-2030, *jf. figur 8*. De offentlige investeringer vil dermed være på niveau med det gennemsnitlige investeringsniveau i årene efter finanskrisen. Det er en høj andel set i forhold til årene før finanskrisen, hvor de offentlige investeringer udgjorde 2,8 pct. af BNP i gennemsnit.

Anm.: I figur 7 og 8 er vist offentlige investeringer inkl. forskning og udvikling, men ekskl. nettokøb af bygninger og andre eksisterende investeringsgoder. I figur 7 angiver den stiplede streg gennemsnittet fra 2008-2023.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, maj 2024 og egne beregninger.

Den samlede investeringsramme til bygninger og anlæg skal finansiere både allerede planlagte og igangsatte investeringer samt nye politiske prioriteringer frem mod 2030. Investeringsrammen udmøntes løbende – blandt andet i forbindelse med de årlige finanslove og økonomiaftaler med kommuner og regioner. Rammen finansierer blandt andet materielleverancer til Forsvaret, vedligeholdelse og udbygning af infrastrukturen, herunder initiativer fra *Aftale om infrastrukturplan 2035* (juni 2021),

⁴ Investeringsrammen opjusteres i 2026-2029 som følge af *Aftale om deludmøntning af grøn fond* (april 2024), hvor en del af grøn fond forudsættes udmøntet som investeringer i blandt andet klimatilpasning og skovrejsning. Opjusteringen i 2026-2027 kan primært henføres til det forudsatte løft af forsvarsudgifterne som led i *Anden delaftale under forsvarsforliget 2024-2033* (april 2024).

samt byggerier på uddannelsesområdet mv. i staten. Hertil kommer kommunale investeringer i daginstitutioner og skoler mv. og regionale investeringer i fx sygehuse.

Tabel 9

Offentlige investeringer, 2023-2030

Mia. kr. (2024-priser)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Offentlige investeringer	93,4	98,9	102,7	108,4	111,8	103,9	106,3	107,4
- Heraf bygninger og anlæg	68,8	73,3	76,9	82,6	86,1	78,3	79,6	80,4
- Heraf forskning og udvikling	24,6	25,5	25,8	25,8	25,7	25,6	26,6	26,9

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

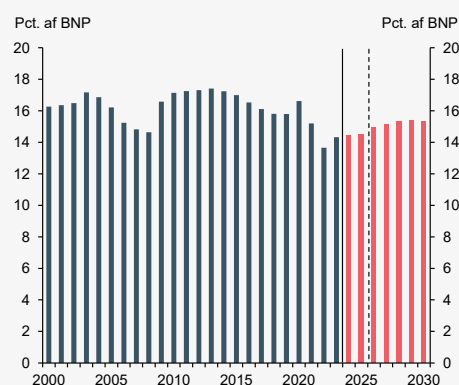
De offentlige investeringer i forskning og udvikling fremskrives med udgangspunkt i det offentlige forskningsbudget og målet om, at de offentlige udgifter til forskning og udvikling skal udgøre 1 pct. af BNP.⁵

Overførselsindkomster

De samlede udgifter til overførselsindkomster skønnes at stige fra ca. 14¼ pct. af BNP i 2023 til ca. 15¼ pct. af BNP i 2030, *jf. figur 10*. Den skønnede stigning afspejler blandt andet den forudsatte udvikling i ledigheden og demografien, som indebærer flere overførselsmodtagere, *jf. figur 11*. Forløbet indregner blandt andet reglerne for gradvist højere efterløns- og folkepensionsalder, *Aftale om ny ret til tidlig pension* (oktober 2020) og *Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi* (januar 2022) mv.

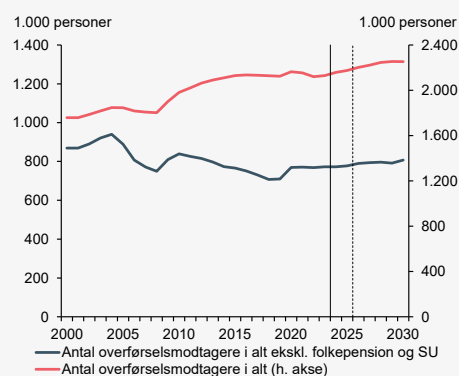
Figur 10

Udgifter til overførselsindkomster i alt

Figur 11

Antal overførselsmodtagere

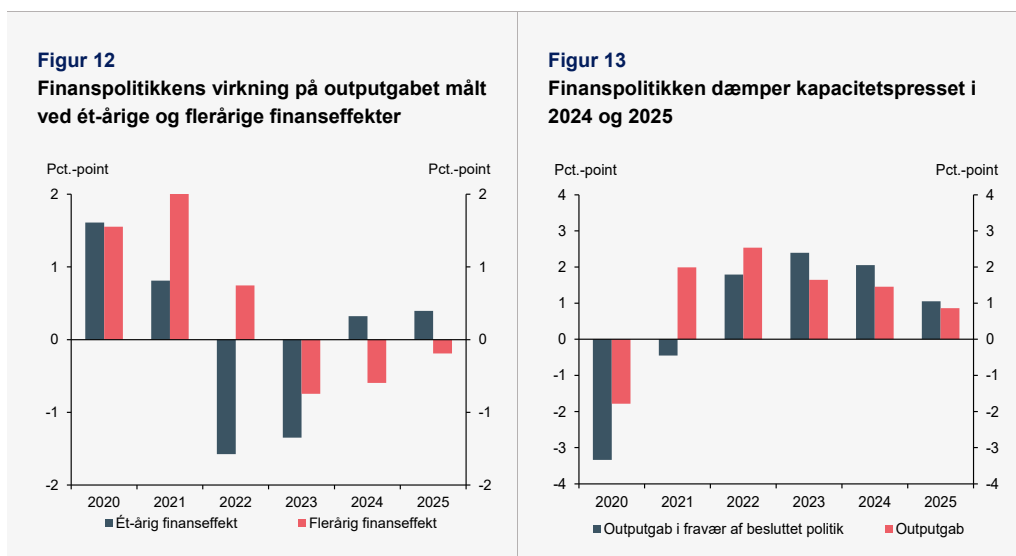
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

⁵ Forskningsmålsætningen opgøres på budgetform.

1.8 Finanspolitikens aktivitetsvirkning

Finanspolitikken tilrettelægges blandt andet under hensyntagen til konjunktursituationen. Det afspejles i de skønnede finanseffekter, som viser, at finanspolitikken blev strammet kraftigt i 2022 og 2023, hvor der var højt kapacitetspres og høj inflation. I år og næste år lempes den gradvist, dvs. i en periode hvor kapacitetspresset ventes at aftage. Den ét-årige finanseffekt skønnes således til 0,3 pct.-point i år og 0,4 pct.-point næste år, inkl. aftalte forsvarsløft, *jf. figur 12*.

Niveauet for finanspolitikken er dog fortsat relativt stramt, og samlet set skønnes det, at den førte finans- og strukturpolitik siden 2019 dæmper kapacitetspresset i dansk økonomi med -0,6 pct.-point i 2024 og -0,2 pct.-point i 2025 målt ved den flerårige finanseffekt. Den samlede finans- og strukturpolitik siden 2019 har dermed en dæmpende virkning på kapacitetspresset i dansk økonomi i 2024 og 2025, *jf. figur 13*. Opjusteringen af den strukturelle beskæftigelse bidrager til at mindske de flerårige finanseffekter, idet den anvendelige kapacitet i økonomien udvides.

Anm.: Virkningen på outputgabets i figur 12 er finans- og strukturpolitikens virkning i et enkelt år. Aktivitetsvirkningen er opgjort som den samlede virkning af finans- og strukturpolitikken i forhold til 2019.

Kilde: Egne beregninger.

I april blev det med *Anden delaftale under forsvarsforliget 2024-2033* (april 2024) besluttet at løfte forsvarsudgifterne i de kommende år. Aktivitetsvirkningen heraf vil afhænge af den konkrete udmøntning. Større anskaffelser af militært materiel har generelt et relativt højt importindhold sammenholdt med andre offentlige udgifter, hvilket isoleret set trækker i retning af, at de beregnede finanseffekter udgør et overkantsskøn.

Med den planlagte finanspolitik og beregningstekniske forudsætninger frem mod 2030 skønnes den ét-årige finanseffekt til ca. 0,1 pct.-point i gennemsnit i 2026-2030, *jf. tabel 10*. De positive finanseffekter er udtryk for, at der planlægges efter en

gradvist aftagende strukturelle saldo frem mod det mellemfristede mål på -0,5 pct. af BNP i 2030. Den konkrete finanspolitik vil blive planlagt i forbindelse med fremtidige økonomaftaler med kommuner og regioner samt finanslovsaftalerne.

Tabel 10**Ét-årig finanseffekt (virkning på outputgab)**

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Gennemsnit 2026-2030
Pct.-point							
Ét-årig finanseffekt	1,6	0,8	-1,6	-1,3	0,3	0,4	0,1

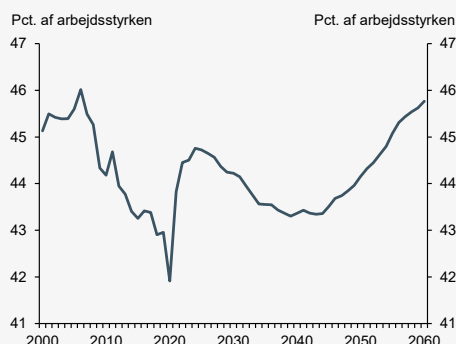
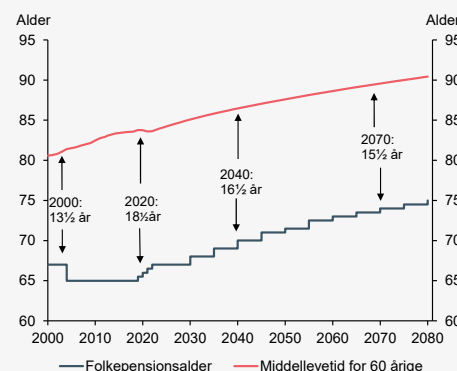
Kilde: Egne beregninger.

1.9 Finanspolitisk holdbarhed og hængekøjeudfordringen efter 2030

I årene efter 2030 bygger fremskrivningen på beregningstekniske principper og forudsætninger, herunder befolkningsprognosen fra Danmarks Statistik og DREAM samt Energistyrelsens prognose for produktionen og den gradvise udtømming af de danske olie- og gasreserver i Nordsøen.

Efter 2030 forværres den offentlige saldo i en længere årrække i det beregningstekniske forløb, hvorefter saldoen genoprettes på langt sigt. Det er den såkaldte hængekøjeudfordring, der primært afspejler, at der i perioden fra omkring 2025 til 2040 er udsigt til, at de beskæftigede vil udgøre en faldende andel af den samlede befolkning, *jf. figur 14*. Fordelingen af befolkningen mellem beskæftigede og ikke-beskæftigede har blandt andet betydning for de samlede skatteindtægter og de offentlige udgifter til overførselsindkomster, herunder offentlige pensioner i form af folkepension mv.

Udsigten til en periode med en faldende andel beskæftigede skyldes primært to forhold. For det første, at de generationer, som går på pension mellem 2025 og 2040, vil være større end de årgange, der træder ind i arbejdsstyrken. For det andet, at de generationer, der går på pension indtil omkring 2040, har udsigt til en længere pensionsperiode end mange tidligere og senere generationer, *jf. figur 15*.

Figur 14**Fuldtidsbeskæftigede som andel af den samlede befolkning****Figur 15****Udvikling i middellevetid og pensionsalder**

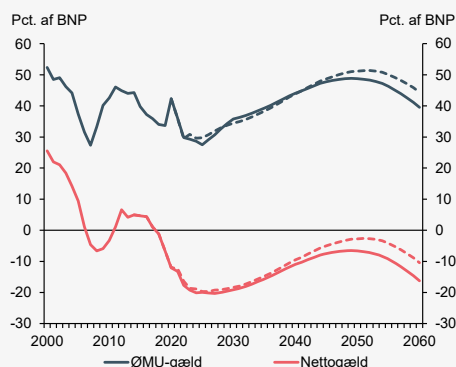
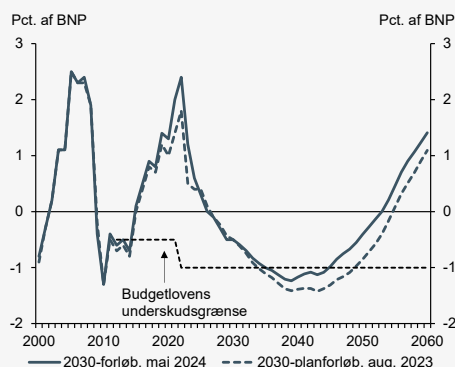
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Det hænger sammen med, at levetiden er steget hurtigere end ventet, da velfærdsaftalen blev indgået i 2006, og at levetidsindekseringen af folkepensionsalderen indeholder en stigningsbegrænsning, så folkepensionsalderen højst kan stige med ét år hvert femte år. På langt sigt er levetidsindekseringen afgørende for, at en stor andel af befolkningen er i beskæftigelse, og dermed at de offentlige finanser er holdbare.

Forværringen af de offentlige finanser i hængekøjeårene afspejles i et fald i den offentlige nettoformue. I forhold til den offentlige sektors solvens og den finanspolitiske holdbarhed er nettoformuen det centrale gældsbebegreb. Nettoformuen er positiv i hele det beregningstekniske forløb, *jf. figur 16*.

I forbindelse med budgetreglerne i EU's Stabilitets- og Vækstpagt er den såkaldte ØMU-gæld det centrale gældsbebegreb, og grænsen er sat til 60 pct. af BNP. I perioden efter 2030 og i hængekøjeårene frem til 2050 vokser ØMU-gælden beregningsteknisk til ca. 48 pct. af BNP for derefter at aftage igen.

ØMU-gælden er en bruttostørrelse, dvs. at ØMU-gælden også påvirkes af fx parallelle ændringer i statens aktiver og passiver. Stigningen i ØMU-gælden frem mod 2050-2060 afspejler således også, at *Aftale om boligskat* (2017) og *Aftale om ny model for finansiering af almene boliger* (2017) medfører en forøgelse af både statens aktiver og passiver – dvs. en såkaldt balanceoppustning. Dermed øges ØMU-gælden, uden at det er udtryk for en forværring af den offentlige nettoformue. I modsat retning trækker blandt andet håndteringen af udbetalingen de indefrosne feriepenge via statslige genudlån til LD-fonden, hvor lånene efterfølgende afdrages i takt med arbejdsgivernes indbetalinger.

Figur 16**Den offentlige ØMU-gæld og nettoformue frem til 2060****Figur 17****Den strukturelle saldo frem til 2060**

Anm.: De stiplede linjer i figur 15 afspejler ØMU- og nettogælden i 2030-planforløb: *Grundlag for udgiftslofter 2027*. En negativ nettogæld betyder, at den offentlige sektor under et har en positiv finansiell nettoformue. I figur 16 er den strukturelle saldo efter 2030 baseret på et centreret gennemsnit over 3 år.

Kilde: 2030-planforløb: *Grundlag for udgiftslofter 2027*, august 2023, Danmarks Statistik og egne beregninger.

I det mellemfristede planforløb skønnes hængekøjeudfordringen svagt forbedret i forhold til 2030-planforløb: *Grundlag for udgiftslofter 2027*, august 2023, jf. figur 17. Den finanspolitiske holdbarhed målt ved den finanspolitiske holdbarhedsindikator (HBI) skønnes til 1,4 pct. af BNP, svarende til 41 mia. kr. (2024-niveau). Det er en nedjustering i forhold til augustforløbet, hvor HBI kunne opgøres til 1,5 pct. af BNP svarende til 42 mia. kr. (2024-niveau).

Bilag 1. Den strukturelle saldo

Bilagstabel 1.1

Faktiske og strukturelle særlige poster i beregningen af den strukturelle saldo

	2023	2024	2025	2026	2027
Pct. af BNP					
1. Faktisk saldo	3,1	1,7	0,7	0,2	0,1
Konjunkturrensning					
i) Outputgab	1,6	1,5	0,9	0,6	0,3
ii) Beskæftigelsesgab	2,6	2,2	1,4	1,0	0,5
a) Sammenvejet konjunkturgab = i)*0,4+ii)*0,6	2,2	1,9	1,2	0,8	0,4
b) Budgetfaktor	0,73	0,73	0,73	0,72	0,72
c) 1-(outputgab/100)	0,98	0,99	0,99	0,99	1,00
2. Konjunkturbidrag = a)*b)*c)	1,6	1,3	0,9	0,6	0,3
Selskabsskat (ekskl. Nordsø)					
Faktisk niveau	3,8	3,7	3,3	2,7	2,7
Strukturelt niveau	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
3. Korrektion	1,1	1,0	0,6	0,0	0,0
Registreringsafgift					
Faktisk niveau	0,4	0,3	0,3	0,6	0,6
Strukturelt niveau	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
4. Korrektion	-0,3	-0,3	-0,3	0,0	0,0
Aktieskat					
Faktisk niveau	1,9	1,4	1,4	1,4	1,4
Strukturelt niveau	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
5. Korrektion	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Bilagstabel 1.1 (fortsat)**Faktiske og strukturelle særlige poster i beregningen af den strukturelle saldo**

	2023	2024	2025	2026	2027
Pct. af BNP					
Pensionsafkastskat					
Faktisk niveau	0,5	0,4	0,6	1,0	1,1
Strukturelt niveau	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
6. Korrektion	-0,7	-0,8	-0,5	-0,2	-0,1
Nordsøindtægter (inkl. udbytter fra Nordsøfonden)					
Faktisk niveau	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Strukturelt niveau	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2
7. Korrektion	-0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Nettorenteindtægter og udbytter (ekskl. Nordsø)					
Faktisk niveau	0,8	0,8	0,7	0,5	0,6
Strukturelt niveau	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
8. Korrektion	0,3	0,2	0,1	-0,1	0,1
Specielle budgetposter (netto)					
Faktisk niveau	-0,8	-0,9	-0,8	-0,6	-0,5
<i>Faktisk niveau korrigeret for engangsforhold mv. til beregning af strukturelt niveau, jf. bilagstabel 1.2</i>	-0,6	-0,5	-0,6	-0,5	-0,5
Strukturelt niveau	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
9. Korrektion	-0,3	-0,5	-0,3	0,0	0,0
10. Øvrige korrektioner (jf. bilagstabel 1.2)	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0
11. 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10 Strukturel saldo	1,2	0,6	0,3	0,0	-0,1

Bilagstabel 1.2**Engangsforhold mv., der korrigeres for i beregningen af den strukturelle saldo**

	2023	2024	2025	2026	2027
Pct. af BNP					
Engangsforhold der korrigeres for i de specielle budgetposter i alt	-0,2	-0,5	-0,3	0,0	0,0
Covid-19-engangsforhold i forbindelse med erstatningsaftale til minkavlere og følgeerhverv mv. (i de specielle budgetposter)	-0,1	-0,3	-0,2	0,0	0,0
Ekstraordinær udbetaling af for meget betalt ejendomsskat	-0,1	-0,2	-0,1	0,0	0,0
Øvrige korrektioner (uden for de specielle budgetposter) i alt	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0
Covid-19-engangsforhold i forbindelse med erstatningsaftale til minkavlere og følgeerhverv mv.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udviklingsbistand – forskel mellem politiske tilsagn og afløb i faktisk saldo	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Korrektion for oplysninger om indtægtssiden	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Korrektion vedrørende Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Korrektion for investeringer i kampfly ¹⁾	0,0	0,0	-0,1	-0,1	0,0
Omregning til strukturelt BNP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

- 1) Investeringer i kampfly behandles på samme måde som nettokøb af bygninger og andre eksisterende investeringsgoder i beregningen af den strukturelle saldo og indgår via et syvårs glidende gennemsnit.

Bilag 2. Opdateret beregning af det demografiske træk

Beregningen af det demografiske træk på offentligt forbrug er opdateret med indregning af den supplerende beløbsordning. Der ventes en ny befolkningsprognose fra DREAM og Danmarks Statistik i juni 2024, som kan påvirke skønnet for udviklingen i det demografiske træk.

Væksten i det demografiske træk er et beregningsteknisk mål, der opgør, hvor meget ressourceanvendelsen til offentligt forbrug rent mekanisk vil ændre sig, hvis befolkningen ændrer sig, og det forudsættes, at den reale udgift pr. bruger er fastholdt uændret. Heri indgår en korrektion for delvis sund aldring, idet stigende levetid betyder, at en faldende andel i hver aldersgruppe vil være i de sidste leveår, hvor sundhedsudgifterne erfaringsmæssigt er størst.

Indregningen af den supplerende beløbsordning medfører en opjustering i væksten i det demografiske træk fra 2023 til 2030 på ½ mia. kr. – fra 19¾ mia. kr. (2024-priser) til 20¼ mia. kr. (2024-priser), jf. bilagstabel 2.1.

Bilagstabel 2.1									
Væksten i det demografiske træk									
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2024-2030 (gns.)	2024-2030 (akk.)
Opdateret mellemfristet forløb, maj 2024									
Pct. vis vækst	0,4	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5	
Vækst i mia. kr. (2024-priser)	2¼	2¼	2½	3	3¼	3½	3½	3	20¼
2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027, august 2023									
Pct. vis vækst	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	
Vækst i mia. kr. (2024-priser)	2	2	2½	2¾	3¼	3½	3½	2¾	19¾
Forskel									
Pct. vis vækst	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Vækst i mia. kr. (2024-priser)	0	0	0	0	0	0	0	0	½

Anm.: På grund af afrunding til nærmeste kvarte milliard kan summerne afvige fra totalen. Forskellen er beregnet som den uafrundede forskel afrundet til nærmeste kvarte milliard.
Kilde: Økonomisk Redegørelse, maj 2024, Danmark Statistik, DREAM og egne beregninger.

Et groft skøn for væksten i det demografiske træk fordelt på offentlige delsektorer fremgår af bilagstabel 2.2. Beregningen af det demografiske træk skal generelt

fortolkes varsomt, hvilket særligt gælder væksten fordelt på delsektorer og udgiftsområder.

Bilagstabel 2.2

Væksten i det demografiske træk frem mod 2030 – fordelt på delsektorer

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2024-2030 (gns.)	2024-2030 (akk.)
Pct. vis vækst									
Kommuner	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,6	
Regioner	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	
Stat	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	
Vækst i mia. kr. (2024-priser)									
Kommuner	1	1	1½	2	2¼	2½	2¾	1¾	13
Regioner	¾	¾	¾	¾	¾	¾	¾	¾	5¾
Stat	¼	¼	¼	¼	¼	0	0	¼	1½

Anm.: Det demografiske træk er som udgangspunkt ikke sektorfordelt på kommuner, regioner og stat. Finansministeriet foretager imidlertid med usikkerhed en grov fordeling af udgiftsområderne på det individuelle offentlige forbrug (Kommuner: Folkeskole, dagtilbud, hjemmehjælp, plejehjem, handicap-området, personer med særlige behov og beskæftigelsesindsats. Regioner: Hospitaler, sygesikring og medicin. Stat: Undervisning (bl.a. gymnasier og videregående uddannelse, men ekskl. folkeskole) og kultur, fritid mv). Det kollektive offentlige forbrug fordeles med 2/3 til staten og 1/3 til kommunerne. Der indregnes således ikke kollektivt offentligt forbrug til den regionale sektor. Kollektivt forbrug til forsvar indregnes særskilt under staten. Endeligt er øvrige sociale udgifter og øvrige sundhedsudgifter beregningsteknisk fordelt mellem sektorerne. Det bemærkes desuden, at fx kommunernes serviceudgifter vedrører de offentlige udgifter i budgetmæssig/regnskabsmæssig sammenhæng, mens det offentlige forbrug er en udgiftspost i nationalregnskabsmæssig sammenhæng. Der er således ikke en direkte sammenhæng mellem opgørelsen af kommunernes serviceudgifter og opgørelsen af det offentlige forbrug – og dermed det demografiske træk – i nationalregnskabet. På grund af afrunding til nærmeste kvarte milliard kan summerne afvige fra totalen. Forskellen er beregnet som den uafrundet forskel afrundet til nærmeste kvarte milliard.

Kilde: Økonomisk Redegørelse, maj 2024, Danmark Statistik, DREAM og egne beregninger.

fm.dk